

OSNOVNO KONTO –

konto za Vas?

IMPRESSUM:

Vlasnik medija i izdavač: Savezno ministarstvo rada, socijalnih poslova i zaštite potrošača, Stubenring 1, A-1010 Wien • **Mesto naklade i izrade:** Beč • **Tisak:** Ministarstvo socijalne skrbi • **Stanje:** Avgust 2016. godine • **Naslovna strana:** © istockphoto.com/bmask • **ISBN:** 978-3-85010-447-0

Sva prava zadržana: Nije dozvoljeno korišćenje (pa i delomično) bez pisane saglasnosti vlasnika medija. Ovo važi posebno za svaku vrstu umnožavanja, prevoda, mikro-snimanja, emitovanja na televiziji i radiju, kao i za obradu te memoriranje na elektronske medije, npr. na internet ili CD-Rom.

Može da se naruči preko Serviza za narudžbe pri Ministarstvu socijalne skrbi elektronski preko adrese: www.sozialministerium.at/broschuerenservice

OSNOVNO KONTO – KONTO ZA VAS?

Konto uz loše uslove ili nikakav konto? Za mnoge ljude u Austriji i drugim državama Evropske Unije (EU) to je do sad zbog više razloga pripadalo životu. To je donelo mnogima štetu. Morali su na primer da više bankama plaćaju za usluge. Stoga je Evropska Unija donela Smernicu u kojoj je utvrđeno da: Svi potrošači imaju pravo na bankovno konto. Ono se zove osnovno konto.

Austrijsko osnovno konto u kratkim crtama:

- Svi potrošači imaju pravo na osnovno konto.
- Osnovno konto pruža sve usluge kao i normalno bankovno konto. Ali: Osnovno konto se ne sme da prekorači!
- Cena osnovnog konta iznosi godišnje maksimalno 80 €. Za socijalno ugrožene ili imovinski siromašniji ona iznosi samo 40 €.

Što je osnovno konto?

Osnovno konto se ovako razlikuje od **normalnog bankovnog konta**:

1. Svi korisnici imaju pravo po sopstvenom izboru da otvore u nekoj od austrijskih banaka osnovno konto. Kod normalnog konta odlučuje banka o tome tko sme da otvori konto.

2. Kod osnovnog konta Zakon o obezbeđenju potrošača tačno utvrđuje:

- Koje **usluge** obuhvaća osnovno konto?
- Koje **troškove** banka sme maksimalno da obračunava?

Kod normalnog konta banka za svoje usluge može sama da odredi troškove.

3. **Osnovno konto se ne sme da prekorači.** Vi dakle ne smete da potrošite više para nego šta imate na kontu.

Kod normalnog konta banka sme da Vam dozvoli prekoračenje računa. To se naziva okvirno prekoračenje. U tom slučaju možete da podignete više novca nego što leži na Vašem kontu. Okvirno prekoračenje međutim banka dopušta samo u slučaju kada dovoljno zarađujete. Samo na taj način bi mogli i da vratite novac za prekoračeni iznos.

4. Banka može **samo zbog važnih razloga da otkáže osnovno konto.**

Normalni konto banka može da otkáže u svako doba bez obrazloženja. Između otkaza i prekida ugovora mora da postoji rok od najmanje dva meseca. Taj se rok naziva otkazni rok.

5. Kod osnovnog konta banka ima takozvanu **obavezu pomoći.**

To znači: Banka Vam mora **da lično pomogne kod otvaranja i korištenja konta.** Na taj način je obezbeđeno Vaše pravo i Vaše svrsishodno korištenje konta.

Kod normalnog konta banka ne mora lično da pomaže korisnika.

Zakonom o platnom računu potrošača (VZKG) regulisani su svi detalji osnovnog konta.

Tko ima pravo na osnovno konto?

Za osnovno konto ovi preduslovi trebaju biti ispunjeni :

1. Na osnovno konto imaju pravo samo **potrošači**. Oni ne mogu da otvore konto za obrt, samostalnu ili poljoprivrednu delatnost.
2. Potrošači **treba da imaju legitimno boravište u Evroskoj Uniji**. Pravo na osnovno konto imaju dakle svi državljani zemalja članica Evropske Unije. Pravo na osnovno konto imaju također i pripadnici država koje se nalaze izvan Evropske unije s pravom boravka u nekoj od zemalja Evropske unije. Pravo boravka imaju na primer:
 - posloprimaoci
 - članovi porodice
 - studenti
 - tražioci azila
 - takozvani trpljeni

Ukoliko već posedujete konto kod austrijske banke onda banka otvaranje osnovnog konta može tako dugo da zabrani, dok ne otkazete taj već postojeći konto.

Međutim u tom slučaju od banke možete da tražite da banka za Vas otkáže stari konto i provede promenu konta. Osnovni konto možete da otvorite ili kod Vaše dosadašnje banke ili jedne druge banke.

Koje usluge mora osnovno konto da pruži?

Osnovno konto mora osim prekoračenja da sadržava **sve važne usluge plaćanja**. To su:

1. Podizanje keš novaca na šalteru i na bankomatima
2. Uplate na konto
3. Doznačivanja i trajni nalozi na šalterima, terminalima i preko online sistema banke
4. Terećenja (naplate)
5. Bezgotovinska plaćanja pomoću kartica (na primer bankomat-karta) na POS-blagajnama i online.

Kreditne kartice ne spadaju u usluge osnovnog konta.

Zakon propisuje sledeća osnovna **načela**:

1. Potrošači mogu da koriste gore navedene usluge unutar ukupnog **Evropskog privrednog prostora** (EWR). U EWR pripadaju sve zemlje članice Evropske unije kao i Norveška, Island i Lihtenstajn.

2. Potrošači mogu da koriste sve usluge **koliko često žele i bez dodatnih troškova**. Oni mogu da vrše po želji koliko žele doznačivanja, naplate, plaćanja sa kartom ili podizanje keš novaca na šalterima ili na bankomatima. Za te usluge banka ne sme da povisi naknadu. Kod osnovnog konta nema ni troškova koje banka direktno traži kod podizanja novca sa bankomata.
3. Potrošači mogu **slobodno da biraju** hoće li za usluge da koriste **poslovne prostore ili online-sisteme banke**. Čiste Online-Banke koje nemaju poslovne prostore mogu da ponude naravno samo online usluge.
4. Banke se moraju prema vlasnicima osnovnog konta **odnositi jednako** kao i prema onima sa normalnim kontima. One moraju svim potrošačima da dadu **iste servisne ponude i mogućnosti komunikacije**. Na kartici ili po broju osnovnog konta ne sme nitko da vidi da se radi o osnovnom kontu. Banci je vlastita oznaka izričito zabranjena!

Koliko sme osnovno konto godišnje stajati?

Banka sme za osnovno konto da obračuna godišnje iznos od najviše **80 Evra**. **Socijalno ugroženi ili oni ekonomski slabijeg imovnog stanja** plaćaju za osnovno konto maksimalno **40 Evra godišnje**.

U tom su iznosu sadržane **sve usluge korištenja i popratne usluge**. Ako platite taj godišnji iznos, nemate dakle nikakvih dodatnih troškova.

Koje skupine imaju pravo na povoljniju naknadu za vođenje konta?

Ministar za zaštitu potrošača je utvrdio, tko ima pravo na **povoljniju naknadu** od najviše 40 Evra godišnje. Najvažnije skupine su:

- osobe sa pravom na dobivanje novčanih sredstva za **minimalno namirivanje potreba za život**
- osobe sa **minimalnom mirovinom**
- osobe čiji je prihod (plata, mirovina, naknada za nezaposlene, pomoć u kriznom stanju, naknade za naučnike) ispod **egzistencijalnog minimuma**
- studenti, koji primaju **pomoć za studije**
- osobe, koje su pogođene merama za **regulisanje duga**
- osobe, koje su **oslobođene plaćanja naknade za radio ili televiziju ili pak primaju dodatak za telefon**
- **beskućnici**
- **tražioci azila** ili oni kojima je odbijen azil, a koje država ne može da vrati u njihovu zemlju (takozvani **trpljeni**)
- osobe usporedivo slabijeg socijalnog i ekonomskog stanja iz **drugih država Evropske unije**

U kojim slučajevima može banka da otkáže osnovno konto?

Ako imate osnovno konto, banka Vam može da otkáže konto samo u sledećim slučajevima:

1. Ako odbijate zakonskom propisane **promene ugovornih uslova**. O toj promeni banka Vas mora da obavesti najmanje dva meseca ranije. Možete da se informisate kod savjetnika za potrošače je li najavljena promena u skladnu sa zakonom.
2. Ako otvorite **drugi platni račun** kod neke austrijske banke.
3. Ako kod otvaranja računa **niste** unatoč upitu **rekli**, da već imate **drugi platni račun** u Austriji.
4. Ako osnovno konto **niste koristili** u posljednjih **24 meseca**.
5. Ako namerno koristite osnovno konto **za nezakonite svrhe**. U to spada na primer pranje novca, finansijske prevare, financiranje terorizma.
6. Nemate više **zakonski boravak u Evropskoj uniji**.
7. Ako ste opetovano koristili osnovno konto **za preduzetničke svrhe**.
8. Ako ste optuženi za **namerno počinjeno krivično delo**, čime ste oštetili banku i njezine saradnike.

U slučajevima broj 3. i broj 5. banka **može da otkáže** osnovni konto **smesta**. U svim drugim slučajevima banka mora da se pridržava otkaznog roka od najmanje **dva meseca**.

Što da se učini ako banka odbije da otvori osnovno konto ili ako otkáže osnovno konto?

Ako banka odbije otvaranje osnovnog konto ili ako ga otkáže, banka mora **pismeno** da obavesti o tome korisnika **te da navede tačne razloge za to**.

Ako to odbijanje ili otkazivanje smatrate neopravdanim, možete da poduzmete sledeće:

1. Možete da uložite **žalbu** kod **Službe za kontrolu finansijskog tržišta (FMA)** ili kod **Službe za arbitražu FIN-NET**. Podatke o kontaktima naći ćete na kraju foldera. Obe mogućnosti na žalbu za potrošače su besplatne. Posebno učinkovita je žalba koja se uloži kod FMA. Zato, pošto FMA kod opravdane žalbe može da izreće banci upravnu kaznu.
2. Možete da se žalite **Udruzi za informisanje potrošača (VKI)**, **Radničkoj komori (AK)** ili **Saveznom ministarstvu rada, socijalnih poslova i zaštite potrošača**. Ako se banka više puta ogreši o zakone mogu VKI i AK da sastave zajedničku tužbu protiv banke.
3. Možete **sudskim putem** da podignete protiv banke **tužbu**. Ako dođe do postupka, možete da zatražite pomoć u postupku. Međutim, najbolje bi bilo da se prethodno informisate kod gore navedenih organizacija.

VAŽNE ADRESE

Služba za nadzor finansijskog tržišta, FMA

Otto-Wagner-Platz 5, 1090 Beč

Tel: +43 1 249 590

<https://www.fma.gv.at/>

FIN-NET Služba za arbitražu

Wiedner Hauptstraße 63, 1045 Beč

Tel: +43 1 505 42 98

<http://www.bankenschlichtung.at/>

Udruženje za informisanje potrošača, VKI

Mariahilfer Straße 81, 1060 Beč

Tel: +43 1 588 770

<http://www.konsument.at/konsument-home>

Radnička komora Beč, AK

Prinz Eugen Straße 20-22, 1040 Beč

Tel: +43 1 501 650

<https://www.arbeiterkammer.at/index.html>

Radnička komora u Saveznim pokrajinama, vidi http://www.konsumentenfragen.at/konsumentenfragen/Mein_Alltag/Wichtige_AnsprechpartnerInnen/Arbeiterkammern/

Savezno Ministarstvo rada, socijalnih poslova i zaštite potrošača

Serviz za građanke i građane

Stubenring 1, 1010 Beč

Tel: +43 1 711 00-86 22 86

www.konsumentenfragen.at

**SAVEZNO MINISTARSTVO
RADA, SOCIJALNIH POSLOVA
I ZAŠTITE POTROŠAČA**

Stubenring 1, 1010 Beč

Tel: +43 1 711 00-0

sozialministerium.at